

Elerti, jakingari ta naste

ERI-IPUÑA

Madariaga'tar Nikase andera agurgafijari, bijotzez.

Bein baten, «Aldrabasketa»'ko artzain zafari Anboto'ko Mari-Ufika'n ilinti-bistu bat eskini eutson. Artzain zar arek baña, emakume bakan arek eskini eutson bezuza, ezetara be ezaban artu gura ixan.

Orduban Mari-Ufika'k, artzain zar-ari, bere mukertasunaren zegañija jakin gurarik, ben-ben esan eutson.

—Ilinti politau, zegañik eztozu artu gure?

—Ilinti poliña ori? ¡A zelakua! Erantzun eutson gixonak.—Ola-koak geure eskaratzian asko be asko dagoz ba ta. Ori dala-ta, eztaoak ba...

—Ez, artzain, onakorik eztaukazube zuek. Artu ta eroan egixu bai? Ta etxian ikusiko dozue zelako gauza edera dan. Ilinti berezija da. Artu ta eroan egixu.

Esanen esanez, eta ekinen-ekinez, alako baten Mari-Ufika'k, artzain zafa, ilintija artzera imini eban. Eta, gure gixona, ilintija eskuratziaz batian, mendija ziar eta basoa bera, etxerantza abijau zan. Eta etxeratu zaneko emaztiari esaa eutson.

—Ona emen Mari-Ufika'k emoniko bezuza.

—¡Ori bezua! ¡A, lelota!—emaztiak erantzun eutson.—Ilintija da ba-ta! Ondiño olakorik! Ezkaratzeko supastafian, amaika olako bayagok...

—Olakoa eztala esan dausta baña. Gauza berezi bat dala esanaz, artzain ta artzaino ixildu barik ekin dausta ba-ta. Eutzi ilintijau, ta ikusi egixu, ia zelako gauza dan...

Orduban, gixonaren esku gogofetatik, ilinti bakana, emaztiaren esku bigunetara igaro zan. ¡Eta zer ixan a...! Ilinti miragafijak, emaztiaren eskua ikutu ebaneke, ufe-diruak pafatadaz jaurtin zituban eskaratzaren erdi-erdira. Alako ufetzarik!

Ori ikustian, andria, pozaren-pozaz zoro bat eginda «au zorijona, au zorijona» esanaz, arterik artu ezinda didarka zarata baten asi zan.

—Ilintijau dala-ta, zorijoneko gara gixon—esaten eban.—Dana dirua ta dana uña. Onako aberastasunik eta zorijonik! Orain baña, ene gixon ofek, geure zorijona andijagotuteko, bijar goxian Anbotora joan da, Mari Ufika'ri beste olako ilinti bat eskatuko dautsazu. Ordubantxe bai ixango gariala aberats zorijontsuak...

—Naiko zorijontsuak ez kara ba—erantzun eutson gixonak.—Aberastasun geyago, zetako...? Lenari begiratu ezkeroko...

—Ez, ez ta ez. Ezta naikua. Ondiño aberatsaguak ixan biar gara ta. Zuaz bijar, zuaz andriaren esana egitiaren be. Ta Mari-Ufika'k ezer esaten badautzu, emaztiaren esana egitera jua zariala esan...

Ixil eguna

Jauparijenzat iloroko ixil-eguna Durango'ko Josulaunetan 22'gafenian ixango da.

Goxian goznartia, amar ta erdijetan, amabi lauren gitxijaguetan azterketea ta ařentzak: amabijetan bazkari, Jauna ikertzia ta atsedena.

ARATSALDIAN

2¹/₂'etan azterketea eta azkaldija: irulauren gitxijagotan goznartia eta amaitzeko erijotza onerako gertakixun inarkuna Gure Jaunagazko onespena.

Geyagoko barik, «Aldrabasketa» artzaña, emaztiaren esana egitiaren, goxian-goiz Anboto mendira jua zan; eta bertako erpinian Mari-Ufika'ri beste ilinti bat eskatu.

Anboto'ko damlari, eskakixun ausartu arek bafe eragin eutson. Eta naiko bafarik eginda gero, esan eutson.

—Zer artzain...? Zer dakazu? Lengoa nekez artu ta orain zeu eske? Zer dala ta ori...?

—Ara ba, Mari, andriak esan dausta beste ilinti bat zeuri eskatzeko. Atzo eroan nebana, asko atsegin ixan yakola ta. Beraz, andriaren esanak ekafi nau.

—¡Eta andriaren esana egitiaren etofi zara? A gixon oñua! Andriaren esanok egiten ba-zabiltz, etzabiltz txarto... Zeure andriaren andinaikerijak galduko zafu.

Eta Mari Ufika'k, esanak esan egin da gero, artzain zafari ilinti andi bat emon eutson; eta artzaña, bestia lakoa ixango zalakoan mendija bera pozez jua zan. Bitartian, Mari Ufika'k, abots itza-lez abestu eban.

Andria etxian agintari gixona etofi mandatari ixar politik ager orduko damuko yako berari.

«Aldrabasketa»'ko artzañiak, a ilintija be, auferagokoa letxe emaztiaren eskuban imini eban; gauza onak urtengo ebelaokan. ¡Eta orduban jaso zan jaso zana! Emakumiaren eskuak sapo ta sugez beingo baten bete ziran, ilintijaren bafutik urteniko sapo-suge iguingafijak ziran. Eta andik lastera bafiz, «Aldrabasketa» baxetxie be pizti bildurgafiz bete-bete egin zan. Olako zoritxafa ikusiña, senar emazte gaxuak negar baten asi ziran, eta efiko abadiak «bedenkaziño» sendo batzukaz etxia garbitu arteragiño olan ibili ei-ziran, negarez ta negarez.

MAÑARIKO

Altara, Pulpitu, Konfesonario ta abar

Goikoetxea'tar Eroman'en lanfegian

Gaztelz (Vitoria) Cancellor de Alaba'ren kallon

Erakusketa-Exposiziñuan ufezko domiña.

Irakurri EKIN Zabaldu

MAITETZALIEN AUTUAK

*Astiro samar
ipiñiagaz
neurritz onetan
begiak,
jakingo dozuz
Josu'k ixan daun
aizkide baten
bafiak.*

*Jayo zanetik
il arteraño
bixitza gusti
gustian,
Terese Deuna
maitasunean
agertu yakon
goi-goian.*

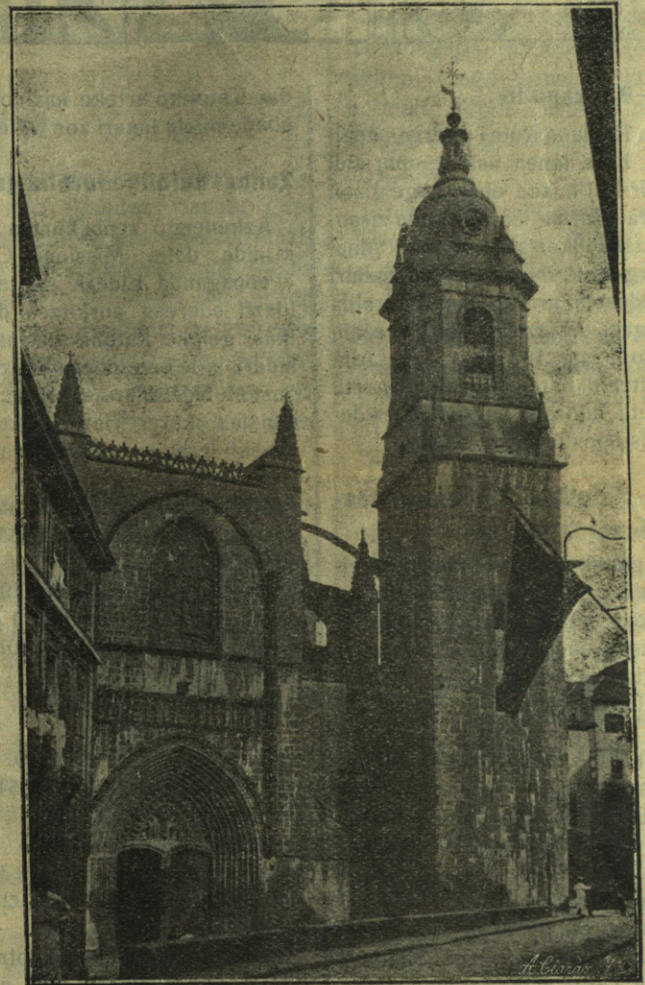
*Eztago, beraz,
esan beafik
Josu'ren Biotz
Deunean,
bixiko zala
beti garturik
txinparta baten
antzean.*

*Terese Deunak
biotz osoaz
Josu maitetzen
eban lez,
Josu'k be bere
maitetasuna
agertu eutson
itz leunez.*

*«Zeure zeurea
nazan ezker,
zu zarana lez
neure,
gaurtik aufera
jabongo dozu
niri yagotan
aintzea.*

*Zure ixena
Josu Terese
dala diñozun
ezker,
ni bere gaurtik
Terese'n Josu
beti ixango naz
osoro.*

ORMALDA

LEKEITIO'KO ELEIZ-AURE TA TORIA

Gazi-gazak

Orain dala larogiren bat urtedo, Gipuzkoa'ko Lazkano uritxuban, prailien lekaretxe edo konbentu ei zan. Eta egun baten, bertara, goxian-goxago Atau'go ijito bat eldu ei-zan konpesatzeko asmoz.

Etofi ei-jakon praie-zafen bat, eta, asi ei-ziran euren konpesiño ori egiten. Saspigafen agindura eldu ziranian, gure praie ori artu dau luak eta ijituak sarto dautso eskuba eskumako besoko mangan aufera ta ařapau dautsoz an eukazan lau ontzako.

Onetan esnatu da, ta, prailiak itanduten dautso:

—Zertan giñan?

Eta ijitubak erantzuten dautso:

—Lapufetan, jauna, lapufetan.

—Ezer ostu al dozu?

—Bai jauna, lau ontzako.

—Ba, bere jaubiari biurtu biar dautsozuz.

Ijitubak ataritzen dauz orduban lau ontzakuak eta eskintzen dautsoz prailari. Eta prailak, olan diñotso:

—Neri ez, ařapau dautsozuzanari.

—Bai, jauna: baña nik ařapau dautsozuzan eztaustaz artu gura.

—¡A! ori olan ba-da, emoidazuz neri bi, mezak ataratzeko, eta beste bijak zureztat.

Emon dautsoz ba, ta mangan sartubaz, bai-diño prailiak:

—Lau ta bi, sei.

Eta olan diño ijitubak:

—Ez jauna. Len lau, orain bi.

Prailiak diño:

—Nik ba-dakit nere eskolea.

Eta ijitubak:

—Baña nik-be neria.

Autortzia amatu ondoren, jua zan ijituba elexako ertz batera

bere otoitxubak esaten, ta baña praia sakristiara jaupea esateko gertatzen.

Asi da au, mangako dirubak ataritzen, eta... bi bakafik. Berriala gogoratu yakon, ijitubak ostu ixango eutsozala diruak, eta an dua ijitubarengana:

—Zuk ostu daustazuz dirubak?

Eta ijitubak erantzuten dautso:

—Jauna: konpesiñoko gauzak ixilik, bixirik efeko ba-lebe-be, dotriñeak olan diño-ta.

ABELTXE

«Guk danok badakigu zer egin bear dogun baño indar gabe gaude on ori egiteko...»

Zekula egirik esan badezu, gazte, orain esan dezu bat edera. Zueik badakizute zer egin bear dezuten baño indar gabe arkitzen zerate on ori egiteko.

Egi egia ori.

Baño... ¿Nora uste dezute joan bear zeratela indar oren bila?

Ikusten dezuteneguz inguratzen zaituzten gauza guzi-guziak bai cine... bai dantza... bai «moda» eta bai izkuntza loi eta bai paper loiagoak dan-danak bultz egiten dezute txafera.

¿Nora joan orduan garbiak irauteko?

¿Nora?

¿Nai dezu nik esan gaztea itz baten nora joan?

Bada gure Jauna safi-safi... safi zuen biotzetan artzera.

Ez ibili arpelik.

Ofek bakar-bakafik du indara biotzak garbi iraunazitzeko.

Entzun eta egin gazte biotz biotzkoa.

ONALDE